

Potlodenschool
— essen —

Pestbeleid van de Potlodenschool

Gedragsregels en afspraken rond pesten

Gedragsregels

Leerlingen moeten zich overal steeds beleefd, vriendelijk en correct gedragen tegenover andere leerlingen, leerkrachten en ander personeel, ook op weg van en naar school. Een correct en respectvol taalgebruik hoort daarbij.

Goede omgangsvormen zijn een middel om een goede gang van zaken op school te verzekeren. Onbeleefd en agressief gedrag tegenover medeleerlingen en personeel zal onmiddellijk gesanctioneerd worden.

Vrijpostig en uitdagend gedrag wordt in de school niet aanvaard. Ongepast gedrag wordt bestraft.

Voor alle leerlingen gelden afspraken (klas, speelplaats,...) die werden vastgelegd met de leerkrachten en de leerlingenraad. Er wordt dan aan de kinderen gevraagd om zich goed aan de gemaakte afspraken te houden.

Indien zij dit niet doen, kunnen er sancties genomen worden.

Deze afspraken zijn :

1. Algemeen

- Ik ben steeds tijdig op school.
- Ik groet iedereen op een beleefde en spontane manier en antwoord steeds met twee woorden.
- Aan de deur of poort verleen ik voorrang aan mijn ouders, bezoekers, leerkrachten en directie
- Op de speelplaats leid ik mijn fiets aan de hand en zet hem keurig in de fietsenstalling.
- Ik ben steeds beleefd. Ik mag wel uitkomen voor mijn mening.
- Als leerling dien ik mij zowel binnen als buiten de school behoorlijk te gedragen : ik ben tegenover de leerkrachten en ander personeel beleefd.
- Op school en tijdens activiteiten wordt er algemeen Nederlands gebruikt als omgangstaal.
- Mijn kapsel en kledij zijn verzorgd zonder opvallend te zijn.
- Ik ben mee verantwoordelijk voor het welzijn van alle kinderen van onze school.

2. In de klas/tijdens de turnles

- Ik probeer steeds mijn best te doen.
- Ik houd me aan de afspraken die samen met de klasgenoten en de leerkracht opgesteld werden aan het begin van het schooljaar.
- Tijdens de turnles draag ik het turn t-shirt van de school, een korte sportbroek en turnschoenen (hygiëne)

3. Op de speelplaats

- Niemand blijft zonder toelating in de klas tijdens de speeltijd.
- Ik speel voor mijn ontspanning : ruzie maken, plagen, vechten, trekken en sleuren,... doe ik niet.
- Iedereen mag meespelen, ik sluit niemand uit.
- Ik verstoor geen ander spel.
- Ik nodig eens iemand uit om samen een leuk spel te spelen.
- Ik voetbal enkel op de plaats en op het tijdstip dat het mag.
- Ik draag zorg voor de andere (vooral jongere) kinderen en het speelgoed
- Lederen ballen of gevaarlijk speelgoed worden niet toegelaten op school.
- Ik vraag steeds toestemming als ik de speelplaats moet verlaten
- Ik speel enkel op het grasveld na de toestemming van de toezichters van de speelplaats.
- Ik gooi het afval in de juiste vuilbak
- Ik houd de toiletten netjes
- Als er op het einde van de speeltijd gebeld wordt, ga ik onmiddellijk naar de rij. Bij het tweede belteken sta ik in de rij.
- Ik houd me aan de spelregels
- Ik breng het geleend materiaal terug naar de afgesproken plaats (denk aan de boekenkast buiten)

4. In de gang

- Ik ben rustig in de gang en bij het binnenkomen en buitengaan van de klas. Ik loop niet.
- Ik hang en plaats mijn persoonlijke spullen op de afgesproken plaats.
- Ik laat niets rondslingeren.
- Tijdens de pauzes heb ik geen toegang tot de gangen tenzij ik hiervoor toestemming heb van een leerkracht.

5. 's Middags in de klas

- Ik eet rustig en zit stil tijdens het eten. Zo kunnen anderen ook rustig eten.
- Ik houd mijn klas en bank netjes.

6. Bij uitstappen

- Ik gedraag me beleefd tegenover derden.
- Ik ben rustig in de bus of op de trein.

7. Bij vieringen

- Ik heb een respectvolle houding.
- Alle leerlingen nemen deel aan de vieringen/bezinningsmomenten

Afspraken rond pesten

Een school moet een veilige leef- en leeromgeving zijn voor de kinderen. Ze moeten hun persoonlijkheid en capaciteiten ten volle ontplooiën in een omgeving die hun vertrouwen ten volle geniet, waarin ze zich veilig weten, waarin ze zich goed voelen. Niet alleen ten opzichte van de leerkrachten maar ook ten opzichte van de medeleerlingen moeten kinderen de overtuiging hebben dat ze er mogen zijn, dat ze 'erbij' horen. Deze veilige leef- en leeromgeving wil de 'Potlodschool' zo sterk mogelijk uitbouwen.

Een van de mogelijke manieren om dit te doen, is het opstellen van een pestbeleid. Het is een utopie om de problematiek volledig uit school te bannen. Het creëren van een schoolklimaat waar minder gepest wordt en waar leerlingen als leerkrachten zich goed voelen is het doel.

Het is belangrijk om hier samen aan te werken. We streven ernaar dat alle betrokken partijen weten hoe ze moeten reageren als er zich een probleem voordoet.

1. Het verschil tussen plagen, ruzie maken en pesten

Tussen plagen, ruzie maken en pesten zit er een wereld van verschil. Niet iedereen kan dit verschil benoemen.

Plagen

- Gebeurt onbezonnen of spontaan
- Onschuldig, gaat vaak samen met humor
- Het heeft geen kwade bijbedoelingen
- Het speelt zich af tussen gelijken
- Het is tijdelijk, duurt niet lang, gebeurt niet vaak en is onregelmatig
- Meestal 1 tegen 1
- Is meestal te verdragen, soms plezierig, maar kan ook kwetsend of agressief zijn.
- De rollen liggen niet vast : nu eens plaagt de ene, dan weer de andere
- Het geplaagde kind blijft een volwaardig lid van de groep
- De groep lijdt niet onder de plagerijen, maar vindt meteen weer de draai terug

Ruzie maken

- Dit gebeurt niet berekend om iemand pijn te willen doen
- Ruzie maken mag. Het helpt de kinderen om sociale vaardigheden te ontwikkelen.
- Ze moeten leren ruzie maken
- Kinderen zoeken hun positie in de samenleving : hoe moet je je standpunt verdedigen
- Hoe ga je om met iemand die niet fair speelt, met iemand die agressie vertoont
- Hoe onderhandel je?
- Ruzie maken toont een kind dat het af en toe op zijn punt moet staan om respect van anderen te winnen
- Kinderen worden er sterker van als ze ervaren dat er naar hen geluisterd wordt, dat ze ondanks de ruzie nog gerespecteerd worden

Pesten

- Is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon, die niet in staat is om zichzelf te verdedigen
- Het is een vorm van agressie, kan zowel fysiek als verbaal
- Men wil bewust iemand kleineren en kwetsen
- Het gebeurt herhaaldelijk en houdt niet vanzelf op
- De macht is ongelijk verdeeld
- Meestal staat een groep tegenover een geïsoleerd slachtoffer
- Het gepeste kind is geïsoleerd en voelt zich eenzaam
- De groep lijdt onder een dreigend, onveilig gevoel. Iedereen is angstig en er is geen vertrouwen meer
- Het komt vooral voor wanneer de groep ontsnapt aan het toezicht van volwassenen

Wat is pesten voor de leerkrachten van 'De Potlodschool'

- Als kinderen meermaals worden uitgesloten met daden en woorden
- Langdurig verbaal of fysiek pijn doen
- Als kinderen iets persoonlijk vertellen en er wordt nadien mee gelachen of ze worden erop 'gepakt'
- Iemand bewust en gedurende langere tijd negeren
- Langdurige plagerijen
- Iemand viseren
- Pesten gaat verder dan plagen
- Negatieve eigenschappen in de verf zetten
- Bewust kwetsen
- Doorgaan nadat er uitdrukkelijk gevraagd werd om te stoppen
- Andere kinderen erbij betrekken en tegen iemand opzetten
- Weten dat je iemand anders pijn doet (verbaal/fysiek) en toch doorgaan
- Geheimen bewust doorvertellen
- Gemene weetjes (verliefdheden, geheimen, onwaarheden,...) opschrijven en doorgeven aan anderen
- Uitlatingen noteren op sociale netwerksites
- Cirkel waar kinderen niet uit geraken

2. Probleemoplossende aanpak

2.1 De NO Blame methode = een probleemoplossende methode

De essentiële elementen van de procedure zijn:

- Geen schuld, verwijten of straf
- Aanmoedigen van empathie
- Gedeelde verantwoordelijkheid
- Probleemoplossend

2.2 De vijfsporenaanpak

Bij het bestrijden van pesten wordt meestal uitgegaan van de vijfsporenaanpak

- Preventief werken: de leerkrachten gaven aan zich bewust te zijn van de kinderen die opvallend minder goed liggen in de klasgroep
- Kinderen worden aangespoord om te zeggen wat niet leuk is. Dit gebeurt via de rots en watertraining die start in het derde leerjaar.
- Fysiek geweld wordt afgekeurd. Stimuleren tot praten wordt aangemoedigd
- Ruzies worden uitgepraat in de klas waarbij iedereen zijn ding kan zeggen: twee kanten worden beluisterd.
- Bij steeds terugkerende problemen wordt dit opnieuw bespreekbaar gemaakt in de klas. Andere kinderen worden aangezet tot steunen (no blame)
- In gesprekken met 'gepest' kind wordt verwoord dat er geen schuld bij hen ligt.
- Sommige kinderen lokken onbewust/ongewild negatief gedrag van anderen uit: werken aan bewustwording van eigen gedrag door gesprekken en rollenspelen.
- Kinderen die bewust pijn doen, worden gestraft volgens het 4-ladenmodel
- Eerlijkheid wordt gewaardeerd: kinderen wel zeggen dat je het gedrag niet goedkeurt maar dat je het heel fijn vindt dat er eerlijk over wordt gepraat.
- Gesprekken voeren met de 'meelopers' hen bewust maken om te reageren op niet gepast gedrag

Wat wordt als moeilijk ervaren in 'De Potlodenschool'

- Het doorbreken/veranderen van het gedragspatroon van de klasgroep. Sommige kinderen hebben een stempel en geraken die moeilijk kwijt
- Karakters van sommige kinderen botsen
- Wanneer 1 van de ruziënde partijen ontkent
- Ouders die zeggen dat hun kind gepest wordt, maar dat het niet duidelijk is in de klas
- Ouders die zich ongepast moeien of kinderen aansporen "zich niet te laten doen"
- Overgeslagen worden als leerkracht
- Ouders die pas iets zeggen als het "te laat" is en zelf al veel frustratie hebben opgebouwd
- Tijdsgebrek om meer ingewikkelde ruzies uit te praten
- Je kan niet alles zeggen naar kinderen toe
- Diep ingaan op problemen
- Pesten, buiten de school om, aanpakken

3. Schoolklimaat

Omdat pesten zelden eenmalig gebeurt, is het belangrijk om het schoolklimaat in de gaten te houden. Dit is van grote invloed op het kind.

Ook “De Potlodschool” houdt dit in de gaten. Hier zijn actiepunten rond het schoolklimaat:

Verweven in de jaarplanning :

- trainen van sociale vaardigheden tijdens de dagdagelijkse lessen en volgens de methode ‘mijn klas, mijn team’
- 2 x per jaar werken we met de ganse school een volledige week rond een specifiek thema : Pesten, complimenten geven, invloed van sociale media en respectvol taalgebruik
- schooljaar opstarten met de ‘gouden weken’
- Werken met de kleurenmonsters, werking rond herkennen van gevoelens in het 1ste en 2de leerjaar
- rots en water training vanaf het 3de leerjaar
- juf Lorein als extra vertrouwenspersoon (emotionele zorg)

Daarnaast gebeuren ook volgende acties :

- Vertellen over weekends
- Ingaan op wat de kinderen vertellen en er later eens op terug komen tijdens een klasgesprek
- Goedemorgen wensen
- Vertellen in de kring
- Tussendoortjes
- Positief gedrag belonen, positief aanmoedigen
- Stickers, stempels en appreciatie op werkjes/agenda
- Klaseigen beloningssystemen
- Structuur bieden
- Gevoelensmeter waar de kinderen aangeven hoe ze zich voelen
- ontspanningslessen/-momentjes

4. Maatregelen

Wanneer je kind de goede werking van de school of het lesverloop hindert, kunnen we in overleg met je kind en eventueel met jou een begeleidende maatregel bepalen. De school wil daarmee je kind helpen tot gewenst gedrag te komen.

Een begeleidende maatregel kan zijn:

- een gesprek met de klasleerkracht, de zorgleerkracht, externen, de directeur
- een time-out. Zo kan je kind even tot rust komen of nadenken over wat er is gebeurd. Achteraf wordt dat kort met je kind besproken.
- een begeleidingsplan. Hierin leggen we samen met jou en je kind een aantal afspraken vast waarop je kind zich meer zal focussen. Je kind krijgt de kans om zelf afspraken voor te stellen waar het dan mee verantwoordelijk voor is. De afspraken uit het begeleidingsplan worden samen met je kind opgevolgd.
- persoonlijke time-out plek waarvan alle lkr op de hoogte zijn
- gedragskaart

5. Herstel

Vanuit een cultuur van verbondenheid wil de school bij een conflict op de eerste plaats inzetten op herstel. De school kan, als herstel mogelijk is, de betrokkenen uitnodigen om na te denken over wat er is gebeurd en om hierover met elkaar in gesprek te gaan.

Een herstelgerichte maatregel kan zijn:

- een herstelgesprek tussen de betrokkenen
- een herstelcirkel op het niveau van de leerlingengroep
- een bemiddelingsgesprek
- no blame-methode bij een pestproblematiek
- een herstelgericht groepsoverleg (HERGO)

HERGO is een gesprek tussen de betrokken leerlingen, in het bijzijn van bijvoorbeeld ouders of vertrouwensfiguren, onder leiding van een onafhankelijk persoon. Tijdens dit groepsoverleg zoekt iedereen samen naar een oplossing voor wat zich heeft voorgedaan. De directeur kan een tuchtprocedure uitstellen om dit groepsoverleg te laten plaatsvinden. De directeur brengt je dan per mail op de hoogte.

Bovenstaande herstelgerichte aanpak sluit niet uit dat de directeur of zijn afgevaardigde bij ernstige feiten meteen een tuchtprocedure kan opstarten.